

ДІЛО

Видавничі Спільнота „Діло“.

ВОЕННІ КОМУНІКАТИ.

ВІДОМЛЕНСІ Ц. І Н. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
з 20. жовтня.

ВІНА НА БАЛКАНІ.

На захід від озера Охріда сконцентрований огонь наших батарей здергав приступ Французів.

Позатим нема нічого до оповіщення.

ВІДОМЛЕНСІ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ
з 20. жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

ФРОНТ КН. РУПРЕХТА: Прилих умовах обсервації оголка боротьба у Фландрії була менша, як в попередніх дніх. Тільки в деяких відтінках між лісом в Houhoust i Doule була bona tempora сильна. Стежні сутінки велися в кількох місцях також в Артезі і на північ від St. Quentin. Іх вислід був для нас успішний.

Група війск німецького наступника престола: Битва артилерії на північний схід від Соассек триває даліше. Згромаджені там маси артилерії поборонили себе посполу, тільки вночі нагальність боротьби на час висадки. Безнадійний масовий огонь метавок між західними попередніми боєвими стріфами між Vauxelles i Vreux в похід вирв. Відокремлені наступа французьких відділів стежних відпerto. Більших наступів досі не було. Насхід від Москви виявляється вчора по півдні скріпила ся. Кілька наших висадили дахи бранців.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Також на «стороні» Даге висадили місси на сушу в Італії. Вже перед кількома днями відділи мариніарки, які висадили на сушу, усадилися там. Операції, початі там розвиваються пляново.

Від берега Балтійського моря по Чорне вже нічого важного.

МАКЕДОНСЬКИЙ ФРОНТ: На західній березі озера Охріда відпerto атакуючі французькі компанії. Під Монастирем в луці Черні і на Доброполью відлив огонь.

БЕРЛІН. (Т_б) Урядово оповіщують: У Фландрії сильніший огонь артилерії, а на північний схід від Судаса від нині в подудні днів дуже сильна боротьба артилерії.

На Даге дальші поступи.

В Македонії скімчилися на північ приступи французів на схід від озера Охріда.

Як оправдують ся Росіяни?

ПЕТРОГРАД. (Т_б) Пет. тел. агенція доносить: Міністер мариніарки, котрий удав ся до флоту, заявив дипломатам, що боротьба, в яку вдалися російська флота з німецькою найліпше доказує, що дих між російськими моряками добрий. Адже кожний німецький корабель типу „Кенін“ був сильніший, чим російська ескадра.

Російський корабель „Слава“ не віг уратувати її разом з іншими кораблями, бо був пошкоджений. Його затонули російські моряки, щоби Німцям заложити дорогу.

Гр. Капітіст, шеф штабу рос. адміралітету, заявив дипломатам, що остров Ольїю залишили Німці за один день, а остров Даге обсадили війском, висадженим в Озіяї. І більше війск не висадили. Гр. Капітіст додав, що рос. відвідувачі флотилії не могли бути нічого зробити німецьким кораблям, бо море було неспокійне.

Виходить щодені рано
крім поїздок.

РЕДАЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 19, II. поверх.
Кonto пошт. № 26.726.
Адреса тел.: „Діло—Львів“.
Число телефону 261.

Рукописів
редакції не зберігають.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:
місячно . . . . . 360 К.
четвертічно . . . . . 10— •
шарто . . . . . 20— •
ківірто . . . . . 40— •
у Львові (без доставки):
місячно . . . . . 3— К.
четвертічно . . . . . 9— •
шарто . . . . . 15— •
ківірто . . . . . 36— •
в Німеччині:
шарто . . . . . 20— М.
ківірто . . . . . 40— •
За замову адреси
платити ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка п'ятітка, двохнаймісячна 40, в надісланні 68, в овесільствах 80, в редакційній часті 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 150. Некрологія стрічка 1 К. Сталігонощі з окою 10. Одяг примірник коштує у Львові 12 с. на провінції 14 с.

Начальний редактор: Д-р Володимир Пантелеймон.

Львів, 20. жовтня 1917.

Наслідком воєнних подій наступило з'єднання південних Славян (Сербів, Хорватів і Словенців) відворотним способом, ніж про се міріла Сербія, вступаючи в війну: не через відірвані південні славянські області Габсбурзької монархії і прилучена їх до Сербії, тільки через завойоване Сербії й Чорногори осередніми державами. Зі становища мирової заяви гр. Черніна на се з'єднання в тільки переходове, бо коли австро-угорський міністр заграницьких справ приймає формулу мира „без анексій і контрабушій“, то Сербія й Чорногора на тій основі відніскуть свою самостійність. Однаке в політичному світі Габсбурзької монархії піднимаються голоси, які є за інакшим рішенням південноСлавянського питання. Числячи ся від змагань південних Славян до з'єднання, стоять вони на тім, що коли воєнне щастя з'єднання південних Славян при Габсбурзькій монархії, то треба се щастя використати політично й утворити з'єднану південну славянську державу як складову частина монархії Габсбургів.

В новозложенім імператорським місячнику „Neuösterreichische Blätter“, який тільки промовлює собі шлях до політичного значення, виступив недавно в такою думкою віденський радикально демократичний посол Ценкер. Він вказує на те, що відбудоване Сербія відживе також економічне протженство між Сербією й Австро-Угорщиною. Сербія в передвоєнних границях буде дусити ся, як перед війною, під тягарем економічної переваги Австро-Угорщини. А коли б вона дісталася коштом Австро-Угорщини до ступ до моря, тоді відновлене керемінно ся так, що Австро-Угорщина була би упослідана супроти Сербії. Усунути противенство можна тільки, з'єдинивши всіх південних Славян під скіптом Габсбургів.

На вагу південноСлавянського питання вказує політичний редактор поважного віденського журналу „Österreichische Rundschau“ Леопольд бар. Хлюменець. В статті, поміщений в сім журналах, звертає він увагу на те, що в Італії цікавлять ся південноСлавянським питанем далі більше ніж в Габсбурзькій монархії. А саме з численних голосів Італійської преси відходить, що в Італії найбільше боятися з'єднання всіх південних Славян в одну державу, хоч би се з'єднане відбулося коштом Австро-Угорщини, — бо та держава в огляду на аспирації Італії до південноСлавянських областей мусіла би з часом стати природним союзником Австро-Угорщини. Тому Італія воліла би, щоб південні Славяни осталися по війні розбиті на кілька частин, а саме на окремі держави сербську й хорватську, на області, які прийшли би до Італії, й звичайно на останки, які остали би при Габсбурзькій монархії. Се противенство між Італійськими і південноСлавянськими інтересами повинна використати Австро-Угорщина.

Свої висадки бар. Хлюменець кінчить: „Ще один раз, певне останній, да нам доля нагоду взвести з'єднане всіх південних Славян у наші власні руки, утворити діло величезної культурної й національної діякосягlosti і при тім, служачи добру міжнародів, послужити також економічним інтересам інших народів Австро-Угорщини. Вільний з'єднаний славянський народ вийде і мусить вийти в своїй війні; питане лежить тільки в тім, чи в Австро-Угоршію, чи проти неї, чи в Габсбургами чи проти них. Перше повело би нас на нові висоти, друге запечатало би нашу долю“.

Що подібні думки не чужі також південноСлавянським кругам, покликуються „Öster. Rundschau“ на видаваний в Женеві „незалежний демократичний південноСлавянський“ орган „Jugoslavie“, який виступає не тільки проти Італійських аспирацій до південноСлавянських земель, але також проти Сербії, яка інші південноСлавянські землі трактує як становища сербського централізму. „Jugoslavie“ пише, що таким становищем Італія й Сербія роблять тільки прислугу Австро-Угорщині, що викликає питання, що лініє: сербо-хорватсько-славонська держава,

загрожана Італією і незгідна внутрішньо наслідком сербських централістичних аспирацій, — чи федерація вітчімів ареорганізована і змодернізованаї Австро-Угорщини.

Інший голос в південноСлавянських країв містить видаваний по німецькій чеській днівник „Union“. Тут знов висловляється думка, що формула гр. Черніна „без анексій і контрабушій“ подиктована страхом, що коли-б Австро-Угорщина анектувала південноСлавянські й румунські області, то мусіла би внутрішньо перебудуватися, отже мусів би упасті дуалізм з перевагою Німців і Мадярів над рештою народів монархії. Таким чином згадана формула є подиктована першою відсутністю дуалізму і перевагу Німців в одній і Мадярів в другій часті монархії.

Та все те удаване — пише автор — «даремне, сіт не дастъ си обдурити, хиба що та резигнація є звязано з розумним наверненем до думки, що Австро-Угорщина може існувати супроти своїх сусідів тільки як союз держав. Тільки тим можемо випередити наших противників, що зробимо монархію також формальною, чим вона же є географічно: державою народів, де кожий народ буде мати запоручує свободу розвитку. Само відречене від анексії не містить ще здорового, природного управління наших відносин; що їх хочеться управлінні в сусідській приязні і в дусі традиційного міра, запоруку цього може дати тільки відновлення числу Славян і Роман у правлінні заграницькими справами. Доки гр. Чернін не може відповісти на се питання, а навіть не має відвали виступити з ініціативою, доки не може йому відати ся інавгурація корисного, себто австрійського моря».

Мировий маніфест.

Предложені на стокгольмській конференції.

СТОКГОЛЬМ (Т_б). Дня 19. с. м. появився мировий маніфест організаційного комітету голландсько-скандінавського для стокгольмської конференції партій, які належать до інтернаціоналу. В маніфесті ставить комітет предложені для мира на основі порозуміння, яким має бути спрощений передвоєнний стан і який має залогодити справи, як є причиною війни.

Поставлено отсії предложені:

Предложені загальні.

Не буде анексій: себто всі держави уступлять з занятих областей в Европі і в колоніях і повернуть їх державі, яка мала їх перед війною.

Не буде контрабушій.

Відбудова знищених областей при посоченні міжнародного фонду, коли воно буде необхідне в інтересі тяжко наївнених держав.

Розвязка справи національності в дусі свободи і міжнародного управління національної самоуправи. Держави, які складаються з різних народів, будуть перетворені в федераційні держави. Області, заселені головно одним народом, будуть становити округи автономічні під оглядом політичним супроти федераційної держави, а їх меншості національні будуть мати культурну свободу. Загальна амністія для всіх візнянів і простию політичних, які останяють в звязку з воєнними подіями.

Підрబні умови.

Повна політична і господарська відбудова Бельгії, культура самоуправи Фландрії і Вальої, віддача всіх контрабушій і реквізіцій, довершенні проти міжнародного права, оцінені відшкодування, яке має заплатити Німеччині і якою управлінням призначало в принципі німецьке управлінство в звязку з 4. серпня 1914.

Розвязка ельзасько-льотарингського питання дорогою плембіситету.

Примирені незалежної Чорногори, злученої

кої в Сербію, відбудованою міжнародними країнами. Сербія, Болгарія і Греція зберуть вільний доступ до округи і пристані Солунські. Всієї групі одержать східну Македонію не Вардар.

Утворені свободні Польща з військовою та господарським розвитку і самоуправою художньої меншості, яка має бута заведена також в польських округах в Австро-Греції і Німеччині.

Обласні самоуправи народності в Росії в рамках військової, які творять федераційну державу з військовою правоменшості.

Незалежна Фінляндія, якщо вона відповість на республіку.

Розьважа чеської сирви в ході зути Чехії у федераційну державу в Австро-Угорщині, в якій південно-словинські народи зберуть повну свободу під господарськими відносинами і будуть залучені в одну адміністраційну об'єднану. Області італійські, яких не відступлено Італії, зможуть одержати культурну автономію.

Політична незалежність і господарська рівноправність в рамках Великої Британії.

Незалежність і відбудова території та республіки Арmenії.

Шоб надати мировий характер триз вечесті, сторони заключають діл залізниці готовість заложити союз народів на основі обов'язкового розвідного суду, загального розоруження, усунення всякої господарської війни і розведення парламентарної контролі над заграницюююю політикою.

Комітет просить своїх партій о уточненні їх опінію до 1. грудня с. р. По соціалістах Німеччини і Австро Угорщині комітет сподіється, що вони спонукають свої правителства заложити за парламентарно демократичним правлінням в означенні воєнних цілей. По соціалістах всіх країв сподіється си боротьби з анексіонізмом та імперіалізмом.

Переносини до Москви.

ПЕТРОГРАД. (ПТА.) Днівники доносять, що уряд розпочав роботи кроки в цілі евакуації Петрограду. Утворено скрімний комітет. Уряд перенесеться правдоподібно до Москви. Урядувати місто в Кремлі. В Москві радити не й конституанті, але отворене її відбудеться ще в Петрограді.

Про минімі несупокої в німецькій армії.

БЕРЛІН. (Ткб.) Бюро Райтера доносять: Скандинавська преса доносять про несупокої в німецькій армії. Тє саме пише й російська преса, що тим дивніше виглядає, що як раз тепер удається Німцям сформувати на Балтійському морі, а Росіянам хиба найліпше повинні знати, чи способна до чогось армія, серед якої наявується несупокої.

Що привнесла сема німецька позичка.

БЕРЛІН. (Ткб.) На європейські дотеперішні висадів 7-х військ позички привнесла 12,432 мільйонів марок так, що в третій році війни зібралося в Німеччині загалом більше чим 25% життя.

Інтереси числа в західного фронту.

БЕРЛІН (Ткб.) Бюро Вольфа доносять: Довгота західного фронту виносить 685 км., з чого Англійці стоять вже на 545 км., а французи тільки на 140 км.

Німеччина обсадила у Бельгії 48.200 квадрат. км., у Франції 19.200, полонених взяла до 10 серпня с. р. Французи 402.794, Англійці 54.897, а до дня 26 липня с. р. 2413 французьких і англійських гармат.

Англійська критика.

РОТТЕРДАМ. (Ткб.) Днівник "Дель-Мель" запишує англійський уряд, чому вчасне не вислав свої флоти до руського заливу і чому там не було під руками до помочі Росіянам англійських підводних лодок.

В угорськім соймі.

БУДАПЕШТ (Ткб.) Палата послів розпочала сесію над 4-місячною бюджетовою провізорією до кінця лютого 1918. По провізорії співдавдав говорив посол Фаркаш, котрого бесіду часто переривали членами правительства партії. Бесідник закидав міністрови внутрішніх справ, що його органи поводяться супроти населення в спосіб терористичний і сторонничий, мімо того бесідник голосував за бюджетом. Такі заяві зложили і два дальші бесідники.

Столиця Греції без трамваїв.

АТЕНИ. (Ткб.) Бюро Райтера доносять: Панує тут загальна недостача опалового матеріалу. Електрична зелінниця зменшила рух і повідомляє, що від завтра застосувати рух зовсім, коли від уряду не одержить вугілля.

Був виразом опінії в партії, чи не був?

ВІРЦБУРГ (Ткб.) Соц. дем. з'їзд важливий сині о год. 1/4 11 перед походом. Посол Еберс представив в прашальчій бесіді діяльність партії за час війни і вказав на те, що сам факт

в'їзду доказує життєвість партії. На тє засіданні зазначено, що з'їзд не висказує вільної правильно скликаний, і один ламати позицію одного протесту проти відхилювання з'їзду.

Про пересилку овочів і яри.

ВІДЕНЬ (Ткб.) При пересилці сільських овочів кораблем або залізницею треба легітимізації тільки при скількох понад 50 кг. Зате при пересилці сушених овочів і овочевих консервів треба легітимізації без згадки на скільких вимагають також предложення дозволу на перевіз, якого уділюють країні бюро.

Мармелада занята!

ВІДЕНЬ (Ткб.) Уряд для справ урегулювання поживи оповіщує розпорядок з днем 1. вересня, котрим постановляє, що весь виріб мармелада слід віднести і предложить центральні яри і овочів. В розпорядку, виданому до краєвих властивих установ, засади, на основі яких одержувають мармеладу консументи. Засадники краєві адміністраційні властиви відповісти на згадку мармеладу консументи. Засадники краєві тільки громади і тім консуматори смілким, котрі досі одержували засади поживи просто від властив. Розподіл в нутрі громади прислугує тільки урядів громад, які одержать засади поживи. Мармеладових сміжників карт не буде. Розподіл мармеладу відбувається на основі легітимізації, що уповажяється до побору 1 кг. на особу на півтора місяця. Виключені від побору мармеладу ті родини, що посідають засоби мармеладу понад 4 кг. на особу, як також ті, що засмотріні в товщі. Максимальна піна мармеладу буде оновлювана в найближчих днях.

Послідні вісті про війну.

ВІДЕНЬ (Ткб.) З весняної пресової кватирі доносять:

Полуднево-східний терен:

В Македонії французький відділ ю сильний артилерійський боротьбі розпочав мині при-ступ на сугорби, положені на схід від озера Охрида. Артилерія наша і наших союзників розпочала сильний огонь проти наступаючих військ непріятеля, котрі зараз мусіли подати ся назад. На схід від Охриди була діяльність артилерії живітів.

В Італії на фронти на Сочею відбувалися битви безнастінно сильний огонь артилерії, на котрій наші війска відповідали. В наслідок огню нашої артилерії вибух непріятельський склад амуніції. Ай на Сочею, ай на тирольському фронти не віршилося боротьби піхоти.

Дощ падає дальша.

На першій засіданню превід веде І. Варашевілі.

Промова проф. М. Грушевського.

Витягнувши з'їзду в імені Української Центральної Ради, проф. М. Грушевський ви-голосував велику працю.

Очевидно — говорить М. Грушевський — не припаде се, що перший з'їзд народів, які змагають до федераційного устрою, зібрає ся у Києві — сім старій отримав федераційну ідею. Не такожчи кінніх стоять, слід признати, що вже від другої половини XIX року від земель засновані Кирило-Методіївського Братства, Київ став головним центром федераційного руху. Мені пригальнують ся слова, які проф. Кінського університету Костопілів зажив в усті геракії позакінченої позиції. Йоду сміла ся хвали, коли у Києві на площі св. Софії зберуться представники словинських федераційних республік і від гідес старого дівору св. Софії відкривають свій перший собор словинських федераційних республік. Після Костопілів другий київський професор М. Драгоманів же заграницю виступив з пропозицією перебудови Росії на федераційних основах.

— Автономно-федераційна ідея — говорить далі проф. М. Грушевський — яка вреджає ся в Києві, не вмірала в українських громадах. В першій Державній Думі Українці заснували з проголошеною працюю федераційної перебудови Росії. Коли умови російської діланності покишлися, ся, жити ся наче би буде усічено в перші дні. Однак фактично в підземній праці федераційна ідея жила дещо. Її була діяльність впереда праця Українців надії розширення. І українська народність зіграла визначну роль в організації товариства земельно-федерації.

— Ми мусимо висловити при, як і деяким ін-українським представникам, які в здійсни-

З'їзд народів у Київі.

(Ф. К.) Відень, 16. жовтня 1917.

Київські газети, які юю масиви сюди, приносять общири звідомлення зі з'їзду народів у Києві, які — як відомо — скликана Українська Центральна Рада і про відкриття якої була єдна короткі вісті в "ДМ". З'їзд тривав 8 днів. З огляду на велику вагу, з'їзду не буде звіті, коли хід нарад зреферує на підставах згаданих часописів докладніше.

З'їзд відкрився 21. к. ст. засідання у діяльності педагогічного музею.

Звернення на з'їзд були розіслані найже усім народам і територіям Росії, які змагають до перебудови Росії на федераційних основах.

З'їзд викликав велике зацікавлення преси. Крім вісімнадцяти столітніх часописів на з'їзді сильне представлення таеж т. зв. "чужородці" і провінційська преса.

На з'їзд прибули стільки делегати: від мусульманської партії кримських Татар Алі Сеттаров, від жіночого татарського комітету Едіс Шабирова, від татарської соціалістичної партії Джaffer Сейданет, Амет Османієн і Аїшіє Ісаєківі, від беспартійних Татар Омієн Челебієв, від Татар соц. револ. представників татарського військового комітету Султан Іхрієв, від білоруської соціалістичної Громади Симеон Рак-Михайловський, від грузинських зем.-федерації Іосиф Бараташвілі, від херсонських казаків представників федерації Ахмед Должа і секретар узвізника Ніколаї Шувалін, від латишських соц.-демократів Оржант, від беспартійних Латишів і латишських страйків Камбала, від латишської демократичної партії Яків Вуцкельський, від латишських віл.-дем. Крістіан Бахман. Від латвійської партії національного роз-

в'їзу засіданням превід веде І. Варашевілі.

Промова проф. М. Грушевського.

Витягнувши з'їзду в імені Української Центральної Ради, проф. М. Грушевський ви-голосував велику працю.

Очевидно — говорить М. Грушевський — не припаде се, що перший з'їзд народів, які змагають до федераційного устрою, зібрає ся у Києві — сім старій отримав федераційну ідею. Не такожчи кінніх стоять, слід признати, що вже від другої половини XIX року від земель засновані Кирило-Методіївського Братства, Київ став головним центром федераційного руху. Мені пригальнують ся слова, які проф. Кінського університету Костопілів зажив в усті геракії позакінченої позиції. Йоду сміла ся хвали, коли у Києві на площі св. Софії зберуться представники словинських федераційних республік і від гідес старого дівору св. Софії відкривають свій перший собор словинських федераційних республік. Після Костопілів другий київський професор М. Драгоманів же заграницю виступив з пропозицією перебудови Росії на федераційних основах.

— Автономно-федераційна ідея — говорить далі проф. М. Грушевський — яка вреджає ся в Києві, не вмірала в українських громадах. В першій Державній Думі Українці заснували з проголошеною працюю федераційної перебудови Росії. Коли умови російської діланності покишлися, ся, жити ся наче би буде усічено в перші дні. Однак фактично в підземній праці федераційна ідея жила дещо. Її була діяльність впереда праця Українців надії розширення. І українська народність зіграла визначну роль в організації товариства земельно-федерації.

— Ми мусимо висловити при, як і деяким ін-українським представникам, які в здійсни-

Бнігарня — Наук. Тов. ім. Шевченка — у ЛЬВОВІ, Ринок ч. 10.

МАС ВЕЛИКИЙ
ВИБІРУСЯКИХ
УКРАЇНСЬКИХ
— КНИНОК —

З Палати послів.

Львів, 20 жовтня 1917.

На вчерашньому засіданні Палати послів проводили між іншими пп. Гломбінський і Третій Павліч.

П. Гломбінський вказав на програму від будови незалежної, вединеної Польщі, якої держати за всі Поляки, очевидно Польщі з морським берегом і пристанню. Програму сюжету, що цілу польську справу повинен порішити міжнародний конгрес, бо се лежить в інтересах всіх Европи, а передовсім королівства і династії Габсбургів. Від часу вступлення на престол кісаря Карла багато поправилося в австро-угорській окупованій області Польщі, але того не можна сказати про німецьку окупашю. На днях почтово телеграфічний уряд не вирішив гральницької депеші польського кола до регенційної ради, тому що депеша була написана по польськи. Чи має повстати польська держава, в якій буде обов'язувати німецька урядова мова?

З факту, що Поляки держать ся загальної міжнародної політичної программи, не задумують вони висновувати відємних конеквенцій для своєї політики в Австрії. Від правління демагогії ся бесідник, щоби воно зберігало єдиність державної влади супроти німецьких військ в Галичині.

Польське коло в посіданні часів піднесло перед правлінням свої жалоби. Переговори, які воно веде з президентом міністрів, не звертаються проти нікого, особливо не обернені вони проти Українців. Поляки все виступали за тим, що будуть виступати, щоби Українці запевнили національне істновання. В наїзді, що правління виповнило свої обов'язки супроти Галичині, коло буде голосувати за бюджетом.

П. Третій-Павліч жалував ся на переслідуванні Славян в Далматії, Боснії і Хорватії по злочині в Сараєві і під час війни. Південні Славяни домагаються ведення всіх країв піденно-славянських в самостійну державу. Вночі на установлені комісії з представниками всіх партій, які мають піднесені славянські краї і стверджути, що там діється та вложити візит Палаті послів. Клуб бесідника буде голосувати проти бюджету,

Становище Чехів.

На передвчерашньому засіданні Палати послів промовляв іменем Чехів посол Странски, якого промова звернула загальну увагу в широких політичних кругах; німецькі дімовники низволиши й бесіднику для антанті.

П. Странски почав від погеміків з заявою груп. Чер-

сеї ідеї києві Богдані Іоаністом, розгорнутий Іваном. Не можна не згадати світлого Й горячого поборника сїї ідеї В. Обнінського, який помер незадовго до того часу, як ідея ся після революції свободно розвивалася. Вночі пошамувати пам'ять В. Обнінського повстанцем з місця. (Всі ветають).

— Нікі — говорить дальше М. Грушевський — стара абсурдна ідея централістичного режиму вже вийшла разом з монархізмом в очікуючім еоні революції. Та не всі призывають ще неможливість зберігти централістичний устрій в нових формах республіканської Росії. Нам приходиться виступати за опозицією настільки в права, але і в ліва. Приходиться мати справу не тільки з явищами і тайними сторонниками старого режиму, але і з тим, якій неясне, що в ліквідацію старого устрою може бути злікідовані і централізм, які будучи має жити до федераційного принципу.

— Ми неустанно говоримо, що наш устрій не може бути устроєм свободи, устроєм розвитку, що він не може забезпечити всіх здебільш революціюючи сафід, — коли не буде здійснений федераційний принцип. Українська Центральна Рада внові виразила підмайдан сей кліч від перших днів своєї істмовання. Ми зібрали вже великий матеріал, який дає нам перевітру в ті, що наш твердий принцип — федераційна Росія — є її дальнім клічем далі хвилі, що на сім клічі в'ємоються ся з межами всіх громадських земель в області Росії, що ми не єдині і можемо бити дружине й сильною фланговою шаховою здійснення сего клічу.

Відъючи на вакансію своєї мови з'їзд в імені Української Центральної Ради, проф. М. Грушевський заявляє, що він не тільки представник себе Росію, збудовану на федераційному принципі, але й думас про федераційну Росію. (Одеска.)

(Далі буде.)

мінія, відмеженою в Будапешті. Теперішній військовий виклик відмежує Німеччину загорнуту в свої руки всю владу в сій державі. Як довго не помиртиме ся народ з народом, так довго не буде спрощеного життя. На словах гр. Черніна в спірі міра без анексії і відшкодування бесідник відмежується. Але прем'єр-міністр Чернін трету необхідну умову видвинувши антанті: щоби не було ніякого поневолення одних другими. Антанті що вони обстава при тім, що заперечував гр. Чернін, щоби внутрішній лад в Австро-Угорщині був перебудований, бо антанті бажає не тільки світового міра, але й міра народів, які буде «єдиною» запорукою загального міра. Як реалізує гр. Чернін свою ідею. Він буде самостійною Польщю в союзі з Німеччиною, але оставляє на боці південно-словіянське і чеське підданство, яке має для держави також саму вагу. Моглиби, якими руками відмежується Европа і Америка для збереження свободи народів з морального і політичного характеру. Морального, — бо не слід, щоби в нинішній добі один народ панував над другим. Політичного, — бо Європа могла би стерпіти одну сильну німецьку державу, але ніколи двох, правлінням Берліном. Сказане слід приложити й до свободи Українців, які так само заслугують на неї і потребують її для свого національного істновання. Гр. Чернін добачує втрату державної незалежності в тім, якби ті підданства були розв'язані дорогою міжнародної інтервенції. Та як діло в світовому міру, то такі сумніви повинні уступити. Впрочі сам гр. Чернін признає, що для того діла кожда держава повинна щось жертвувати із своєї самостійності. Австро-Угорщина що нині укладати свої відносини так, щоби не було в її пануваннях і низводіннях народів.

Союз з Німеччиною не вважає бесідник пересрічним, що би тверде жите домагалося від євреїв його. До того є богато спріяє німецьким, які не займають Австро-Угорщини. Для поділу Чехії на округи не приєднає Чехів вікіє право тільки.

Чехи будуть голосувати проти бюджету.

Міжнародна розв'язка — юдівської справи. Особиста автономія в областях Росії, Австро-Угорщини, Румунії і Польщі, там де живи юди живуть в одностайніх масах, охорона юдівських колоній в Палестині.

Чеське висловіння проти патронату й целибату.

Чеські аграрії постали висловіння з домаганням отсях землі в інституціях католицької церкви: 1) знесені права патронату, 2) знесені належності за першою відправою, 3) призначення вірного впливу на обсігу церковних становищ, 4) знесені целибату, 5) знесені постаков про незамінність подружжя «єсі», які прияли вищі свячені або зможили торжественний обіт, 6) заєднання при відправі всіх богослужіння рідкої жити вірних.

Се висловіння підписано також чеські послані французькими Вацек і Загридікі.

НОВИНКИ.

Львів, 20 жовтня 1917.

— Розпорядок міністерства будівництва в окрузі центральному, «N. Gr. Press» датою 18. с. к. з Праги: Тут ходить чутка, що відмінені розпорядок міністра судівництва про виконування цензури. На основі цього розпорядку можна би бути від тепер усунуті тільки недозволені вісти про чисто єврейські справи. Конфіскувати всіх ім'яного мала би відбуватися ся так, як в часі жира, та значить, що конфіскувати підлягали би тільки газети за статті з діловими каригідного вчинку. Проти конфіскувати була би можливі наступні дозволені прегороди законом.

— Аванцен в передніх школах. Міністерство праці призначає VIII класу рамки етапів професій середніх школ: Михайлова Крунськінському в Гілляві в Бережанах, О. Омелянові Шицілові в укр. гілляві в Коломиї, Орестові Аваковічеві, О. Омелянові Мартиновичеві, Андріеві Сабатові в укр. гілляві в Перемишлі, Владиславові Будзинському і Гілляві в Рищеві, О. Володимирові Арданові в Сокалі, Петрові Переліцькому в укр. гілляві в Станиславові, Антонові Содичеві в філії Гілляві в Стрию, Никифорові Садовському в II польській гілляві в Тернополі, Яковові Янкевичеві

в усіх галузях знані, як в красному письменстві, так і в народніх, популярних виданнях, а також шкільні підручники, сковорі і різні наукові книжки, співзаписи, ноти, музичні видання, — «евангелія» й інші релігійні видання, —

— Брониславович Старецькому в гілляві Франца Піскова в Тернополі.

— Нена шкіли, не буде збіга. Укр. бюро в Львові деноєсть: Урядовий орган земства в Каторинославі «Народна Жизнь» видав до сільського населення звільняє, щоби воно не доставляло до міста ніякого звінка, бо управа міста не дозволила на українізацію міських шкіл.

— З російського паспу. Василь Вікторенко, учитель в Угринова Горішнього, почта Станиця, вів, знаходиться в полоні в Росії. Коли дозволяються ся мої родичі, товариші або знакомі, прошу писати. Адр. Таврическа губ., Дніпровського уїзда, гор. Алешикі, Справочне бюро воєнноплених.

— Раздавання нагород для слуг мешканців Львова відбудеться в понеділок дня 31. грудня 1917 в годині 10. перед полуночю в салі Царської Галицької Каси щадності. Старши ся о заломоги можуть слуги обох полів зброяні в Галичині, коли службою книжкою викажуть, що у того самого службодавця, від когоєго відошлються ся по нагороду, або по його смерті у найближчого його члена родини без передмісії служили п'ятнадцять літ, а з того що найменше три послідні роки у Львові. Слуги, які перед шістнадцятьма роками одержали нагороду, можуть стерати ся о другу, коли протягом тих шести років у того самого службодавця, або по його смерті у його родині, живучої у Львові, остані, що не дала ся усугубити.

— Відзначення в ц. і к. авенії маринарці. Останній Цміців зі Стриєм, ц. і к. начальник бездротового телеграфу й патрулевім судні «Віза» дістав пруську срібну медаль за заслуги на денті зеленого хреста. Се третє відзначка в ряду сего ранку.

ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

Складки на монумент-портрет приймає Красний Союз Кредитоземі у Львові, — число кишівничих щадничої 4.000.

НА ВОЛИНСЬКІ ШКОЛІ.

«Платова система».

На згубіні потребу зберігання 25 українських шкіл на Волині, які супроводжують земляні колії тим дозвілам: і зважаючи на українські та київські ліквідатори і народні ліквідатори, відмінні 4.000.

Поручник Зеновій Кинасевич, пол. коч. 288 10 К. Лесю Стрільбіцьку з Вишенькою має, Михайлова Шавалу пол. курат Schöf R. N. 13, Івана Кейша однорічного добру Несетиця Granica, Ольо Весоловську Підгорода п. Рогатин, Стефанію Шавалу Клішівна п. Фірдів. — Марійка Білевичівна Огліді 5 К. Даюно Білевичівну Буськ, Р. Куревецького ветеринара пол. поч. 4. І. Чучмана пор. пол. поч. 142. Петре Фарина б. К. п. Ясеницького, радника суду, тепер однор. добровольця, Стефана Дубайлу, Фельдфебля, Давида Рейдельштайса, однор. доб. фельдфебля, всі при Era. Kompr. für Wachdienste beim L. B. Nr. 35, Neustadt A. — А. Кущик, хорунж. 25 К.

ОПОВІДКИ.

Неділя, 21 жовтня 1917. Ніни: греко-кат. 20 Н. во С. — римо-кат. 21 Н. во С.

Блакт: греко-кат.: Якова; — римо-кат. Нерух.

Позвітра: греко-кат.: Евгена, І В — римо-кат. Івана Капістрана.

Союз Українські в Львові потребує зараз 20 робітниць до звичайного шкільного жіночого і дитячого одягу. Пішкуються ся також прикрасами з відновленою винагородою. Зголошена приймає мелочарня Союза Українок від 5—7 по пол. вул. Бляхарська ч. 12.

303-2

Бібліотека Товариства „Просвіта“ (Ринок ч. 10 П., поверх, вхід з галерії) отворена що дні від 4—6 по півдні крім неділі і гр.-кат. свят.

V. 2-5

Захід українського товариства педагогічного відбудеться виклад проф. Іларіона Левицького „Про вибір світського газу“ з 24 світлинами образами в неділю 21. жовтня о 4 год., при вулиці Мокшанського 12 II п. Вступ 50 с. 357 з-2

ГЛЯДАЮТЬ СВОЇХ.

В таборі в Гінді і Іван Круль, літ 30, глухонімий. Був в Гіндроффі короткий час. Може хто знає відкуди він є і де його родина? ПРОШУ о відпові на адресу: Omfeld — N. O. Barackenlager Dacia Stelluk.

344 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

О крем до лице і рук, винесений і відбілює шкіру, ціна К 160 за штуку. Знаменіє та крем до аубінів, ціна К 170, незрівній порошок до чищення аубінів, ціна пакету 30 сot. 319 9-30
Сольферс С. ФЕДЕР, Львів, вул. Синютуска 7.

IX.

Лотерія класова. Продамо лоти до дев'ятої класової лотерії доки вистане заміс. Цінні лоти 40К, відмінні 5К за кожну клясу. Поручимо нашу фірму до різних банківських транзакцій. Лоти продамо також на місцеві сплати. — Цим Банківським Шц! Хас Львів ріг вул. Коверника (площа Маріївська). VIII 69

Потрібно звати доброго інструктора на село. Успомінки дуже корисні. Близьші пояснення подаде І. Раковський, учителем академічної гімназії у Львові. 345 1-3

Рукодільня різьбарська під фіrmою Петра Дембика в Яворові, виконує урядження церковні як іконостаси, вівтарі, кивоти, превівідніші. Реперує і віднавляє також. 345 1-10

Д КРАУТ ДЕНТИСТ-ТВХНІЙ

ПЕРЕМІШЛЬ, Францішканска 35.
виконує усі роботи дентистичні, містки в золоті і п'ясі на найновіші методи. Ціни умірковані. Пацієнти в проміннії погоджуються в тіх саміх дні. 331 3-10

Брак обуви приємність час до шанування волівок. Набивані шкірками без конкуренції. Нечувана дешевість у ціні! — Львів, Синютуска 29. 342 Уважайте на число хати. 2-6

Нове лінглове убрання на високого росту мушкуну до продажу. — Львів, вул. К. Сирія Бочковського ч. 7. 345 3-6

ТЕОДОР ГУЛЬ

в Раві Руцькій

час на продаж машинні рільничі, молотильні кіратові і ручні плуги зелені з колесницями, борони і сівачки, оливу машинну і моторову в бочках, веде варстат репераційний і купує всі які уживані машини. 301 3-4

Все наук. Д-р ЕМІЛЬ ДАВИДОВИЧ перебуває в Львові до Станіславова до Львова — ордену 11-12 і 3-5 в коробах внутрішніх і жіночих вулиці 319 4-8

Однією українською

Товариство взаємних обезпеченів на жито і ренти. 40-1

„КАРПАТИЯ“ Почесний президент Його Ексцесія штатський граф Шептицький.

Товариство оперте на взаємності, і через це у всіх припадають самими членами.

Ручить вже по трьох літах неоспоримість і коральність обезпечення.

Правне по трьох літах право викупу, і ужо вже по трьох літах удається позичка на невеликі відсотки.

У всіх справах взвертати ся на адресу: ЛЬВІВ, — вулиця Руцька ч. 18. Години роботи: від 8. до 2.

Відповідь за редакцію А-р ВАСИЛЬ ПАНЕНІЦЬ.

ЧИ ВНЕСЛИ?

До ц. и. Намісництва, Кримського Центрилу для геодезичної відомості Галичини, Сяніця III. КРАІВ
вже всі прізвищові, ремісники, купці, читальники і гром. крамниці, торг. і прац. столярів, сані, чи виступники, жими чи діти, опікунчи повноважністю, з дому чи з війска, загалом
всі пішкодовані подані в баззарі, ретину підлогу (субвенцію) мають, у руках, дальше ведеться, розширене (1) свого підприємства (варсту) на машині і зваряді, на сирівці додаткіті.

Українське Товариство для попирання немовла і промислу
Львів, вул. Зіморівича ч. 20.

345 3-7

РУСЬКА ЩАДНИЦЯ

в ПЕРЕМИШЛІ,

вулиця Косцюшкія ч. 3.

Принимає і виплачує щаднічі вклади щомісяця в годинах урядових. Вкладки опроцентовані на 4%, починаючи вже від слідуючого дня по дні алоїжні вже до послідного дня перед днем відображення.

ВКЛАДКИ в „Руській Щадніці“ можна складати особисто в касі товариства, поштовими перевізниками, грошевими листами, чеками поштового Щадніця, які Дирекція Щадніці на жаданні безплатно доставляє, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Щадніці“.

Удільняє позичок: а) гіпотечних пільгових піврічних амортизаційних розплат за проміжок від 10—45 після вибору позичальчого; б) на льомбард ефектів, і в експортекселів. Справа позичок погоджується можливо скоро.

Посередників у виendуванню позичок в Гал. Всесвітній Заведенні кредитові в Кракові.

Великих інформацій і друків удає відповідь на „Руської Щадніці“ вул. Косцюшкія. Народний Дім, і пов. щомісячно блакитно в годинах урядових від 9—11 год. крім неділі, і українських сант.

Після §. 14. устава „Руської Щадніці“, затвердженого через ц. к. міністерство внутрішніх справ вкладки в товаристві „Руська Щадніця“ в Перешиблі надаються до львівських пушкарів, фондацій і т. п. капіталів, має отже „Руська Щадніця“ пушкарів обевиску. III. 81-?

Цілий світ перейде
як уміш по німецькі говорими.

ПІДРУЧНИК

до науки німецької мови.
зладив Ю. РУДНИЦЬКИЙ.можна легко учити ся
говорити по німецькі.

Підручник сам надани ся так для почетуваних як і для тих, що вже учили ся, або вже уміють ді-то що по німецькі або хочуть учити других. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вивчані їх можна вже порозумівати ся в Німеччині у найконечніших сороках. В лініях говорять ся про такі речі: сільське обіття, рідня, село, місто, барвінок, сільська хата, жідкана в місті, на торзі про масло, ярина, землелід, господарські будинки річки, Іду відсюди, Іду зелізниця, залізниця і склесі, господи, веде го-сподарки, (віння, весна, літо, осінь) побут у Німеччині, між різними народами, відповідь на питання про німецькі сороках. Підручник сам надани ся так для почетуваних як і для тих, що вже учили ся, або вже уміють ді-то що по німецькі або хочуть учити других. У підручнику подано самі практичні лекції, так що вивчані їх можна вже порозумівати ся в Німеччині у найконечніших сороках. В лініях говорять ся про такі речі: сільське обіття, рідня, село, місто, барвінок, сільська хата, жідкана в місті, на торзі про масло, ярина, землелід, господарські будинки річки, Іду відсюди, Іду зелізниця, залізниця і склесі, господи, веде го-сподарки, (віння, весна, літо, осінь) побут у Німеччині, між різними народами, відповідь на питання про німецькі сороках.

Одни прик. коштує 4 кор., брош. з оправленням в подлото в китаскам 6 К 50 сот. На поштову пересилку треба додувати 65 сот.

Висилати тільки за горіхів:

Канцелярія Товариства „Просвіта“
Львів, Ринок ч. 10.

3-2

„ДНІСТЕР“

Товариство взаємних обезпеченів

Львів, ул. Руська ч. 20 (власний дім)

Телефон ч. 788. — Контора Пощ. Щадніці ч. 25261.

Жарове коло в Австро-Угорській Банку приймає до обезпечення від огню будинки, хатні і господарські, движимості, меблі, одежду і білизну, збіже в снопах і в зерні, худобу і т. п.

Кожний Українець повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниць, то добробіт цілого народу.

КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН АСЕКУРОВАТИ СЯ ТІЛЬКИ В ТОВАРИСТВІ ВЗАЄМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР“.

Нема жадного іншого українського Товариства асекураційного від огню, — тільки один

„ДНІСТЕР“.

„Дністер“ рахує найдешевіші оплати за обезпечення селянських будинків.

„Дністер“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам.

„Дністер“ оцінює та виплачує шкоди по огні скоро і совісно, а на членів ошківкої комісії запрошує все двох господарів.

„Дністер“ дає підмоги українським школам і бурсам, де використовуються селянські дуні.

Люди асекуровані в „Дністрі“ можуть дістати позичку у всіх великих банках і в Товаристві взаємного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виновать з кінцем 1916 року 8,613 829 — крона.

В „Дністрі“ можна обезпечити від крадіжки з вломом движимості всікого роду, а Товариства кредитові готівку, шкільні папери і векселі за дешевою оплатою премії.

LA 20-?

Адреса „Дністра“: Товариство взаємних обезпеченів „ДНІСТЕР“ у Львові, ул. Руська ч. 20. — Адреса для телеграм: „Дністер“ — Львів. — Канцелярія Товариства отворена що дні від 8—2 перед пол.

КАЛЕНДАР

на 1918 р.

ПРОСВІТИ

Великий ілюстрований Календар „Просвіти“ на 1918 р. вже кіччить ся друкувати.

Буде обійтися дванадцять аркушів друку. Друкований на гарній папері, ілюстрований черенками, прикрашений численними ілюстраціями. В склад його входить дуже богата літературно-наукова частина, в котрій взяли участь наші передові письменники.

З огляду на великанські кошти видання (друк, папір, ілюстрації і т. п.) ціна одного примірника виносить —

ПЯТЬ (5) корон

з поштовою пересилкою 5 кор. 65 с.

Друковано тільки в такім числі примірників як минулого року, коли то Календар (на 1917 р.) розвівся ся за три місяці. Тож хто хоче мати Календар на 1918 р. радимо спішитися, бо супроти відбитої частині східної Галичини число покупців буде певно більше як в минулому році.

Належить 5 кор. 65 сот. можна вже тепер висилати на адресу канцелярії Товариства „Просвіти“ у Львові (Ринок ч. 10), котра по виході календаря безповоротно видає його тим, що прислали належність і то в такім порядку як наспілі замовляє.

V. 7-10